

přistoupil profesor Jiří Kroha a zaníceně se hned v prvních větách vyznal ze své lásky k divadlu, když ve spontánním a vervním projevu apeloval zejména na mladou generaci, aby se více angažovala a zúčastnila práce na všech frontách, když v myšlenkovém trysku stačil na jeden dotaz z publika improvizovat malou přednášku, stěží mohl kdokoliv v sále uvěřit, že si tento temperamentní a usměvavý umělec, světských radováněk se v žádném případě nezříkající, připiše na svá bedra již osmý křížek života, nikoli vždycky lehkého a radostného. Prof. Kroha, jak se vyznal, usiloval vždy o takovou formu divadla, v němž by dění na jevišti vyprovokovalo kladné reakce i v hledišti. Nikoli vždycky se mu takovou tribunou mohlo stát divadlo profesionální. Proto si tolik oblíbil divadelní ochotníky, vědomě odmítaje pro sebe označení divadelníka-profesionála. Divadlo podle jeho slov má bezprostředně reagovat na společenské dění a obrazně je interpretovat. Sociálnětiské divadelnictví má specifickou problematiku, musí být však samozřejmě politicky angažované, avšak tato angažovanost nechť vyvěrá z vlastního přesvědčení umělců, nikoliv z direktiv daných různými orgány. Právě v otázce osobního přístupu dnešních divadelních umělců k tvůrčí práci vidí prof. Kroha důvod, proč většina současných inscenací nepřekročí umělecký průměr. Při této příležitosti vzpomněl Jiří Kroha vrcholných kreací Eduarda Vojana, Leopoldy Dostálové, režii Jaroslava Kvapila a K. H. Hilara a se smutkem konstatoval, že bohužel mladá generace nemá možnost bezprostředně sledovat a být svědkem podobných výkonů a tak inspirujících uměleckých zápasů.

19. dubna 1972 přednášel Jan Mikota na téma *Divadelní avantgarda podle mých zkušeností a v mých vzpomínkách*. Hlavní program byl doplněn promítnutím dvou filmů z dějin Osvobozeného divadla. Zajímavému večeru vtiskl tento bývalý tajemník Osvobozeného divadla, čile a mladistvě reagující dlouholetý pracovník pražského Scénografického ústavu, srdečnou atmosféru a dal mu notnou dávku nenuceného humoru. Večer vyvrcholil diskusí, Mikota, rozený diskutér, jak se zdálo, očekával větší palbu dotazů, a jsa poněkud zklamán, otázky si pak přímo z publika vynucoval. Besedy se zúčastnila řada významných hostů v čele s národním umělcem Jiřím Krohou a zasl. umělkyní Lolou Skrbkovou. Jana Mikotu představil a jeho profil načrtl univ. prof. dr. Artur Závodský, DrSc.

10. května 1972 konal se večer se zasloužilou umělkyní Lolou Skrbkovou, která patřila v období mezi dvěma válkami k předním hercům českého avantgardního divadla. Spolupracovala s divadlem Dada, s Osvobozeným divadlem, byla členkou voicebandu E. F. Buriana a jeho divadla D. Referentka, jejíž umělecký medailón podal úvodem večera prof. Artur Závodský, chronologicky a s detailní přesností komentovala jednotlivé premiéry uvedených scén až do jejich zániku. Charakterizovala lidské a umělecké profily pokrokových divadelníků a na vlastních zkušenostech osvětlila náročné pracovní postupy a nezaviděhodné provozní podmínky avantgardních scén. Cenným obohacením výkladu a diskuse byly unikátní zvukové nahrávky projevu E. F. Buriana, původního voicebandu a jeho dnešní rekonstrukce.

Vladimír Čech

O ČINNOSTI LITERÁRNĚVĚDNÉ SPOLEČNOSTI PŘI ČSAV (POBOČKA V BRNĚ)

Brněnská pobočka Literárněvědné společnosti při ČSAV uspořádala za rok 1972 šest odborných přednášek, na nichž se podílela jak základní skupina, tak odborná skupina pro studium dramatu a odborná skupina pro studium literatury pro mládež. V rámci oslav 55. výročí Velké říjnové socialistické revoluce a 50. výročí vzniku SSSR byl naplánován cyklus přednášek vztahujících se k ruské a sovětské literatuře. Z tohoto cyklu, který bude pokračovat v roce 1973, byly v posledních měsících roku 1972 už uskutečněny dvě odborné přednášky, a to ve spolupráci s katedrou české literatury filosofické fakulty UJEP v Brně a ve spolupráci s brněnskou městskou sekcí jazyk—literatura Socialistické společnosti pro vědu, kulturu a politiku. Všechny přednášky měly dobrou odbornou a idcovou úroveň a vycházely z badatelské práce přednášejících.

Uskutečněny byly tyto přednášky: doc. dr. *František Tenčík*, CSc., K sjednocení terminologie v oblasti zkoumání slovesnosti pro děti a mládež (29. března); *Jan Mikota*, pracovník Scénografického ústavu v Praze, Divadelní avantgarda podle mých zkušeností a v mých vzpomínkách (19. dubna); prof. dr. *Artur Závodský*, DrSc., Specifika a zákonitosti hercovy práce (3. května); prof. dr. *Karel Horálek*, DrSc., člen korespondent ČSAV, Stavba mýtu, pohádky a novely (24. května); doc. dr. *Vlasta Vlašínová*, CSc., Ruská a sovětská literatura v Rovnosti ve dvacátých letech (22. listopadu); doc. dr. *Miroslav Mikulášek*, CSc., Žánrové proměny předrevolučního ruského dramatu (20. prosince).

Vlastimil Válek

VÝSTAVA O HEINRICHU HEINOVI

Od narození slavného německého básníka a bojovného humanisty *Heinricha Heina* uplynulo v prosinci r. 1972 175 let. K této příležitosti byla na filosofické fakultě v Brně otevřena péčí katedry germanistiky a nordistiky výstava o jeho životě a díle. Připravil ji Ustav klasické německé literatury ve Výmaru. Výstava, třebaš nepříliš rozsáhlá, byla uspořádána vzorně a velmi instruktivně; obrazově i textovými dokumenty osvětlila hospodářskou, politickou a kulturní situaci, v níž Heinovo dílo vyrůstalo. Centrem pozornosti bylo ovšem básnickovo dílo samo. Výstava ukázala také některé české překlady Heinova díla, které mělo významný vliv na českou literaturu od generace májovců (*Jan Neruda*, *Vítězslav Hálek*) přes generaci anarchistů (*František Gellner*, *Josef Mach* aj.) až po léta dvacátá a třicátá (překlady *Otokara Fischera*, *Vítězslava Nezvala* atd.).

az

VEŘEJNÉ PŘEDNÁŠKY O LITERAURE V R. 1972

Prof. dr. *Artur Závodský*, DrSc., přednášel 8. a 9. ledna 1972 v Krajském kulturním středisku v Brně o různých možnostech výstavby dramatu.

Doc. dr. *Milan Kopecký*, CSc., zpracoval pro Československou televizi pořad České cestopisy z doby Jiřího z Poděbrad a podílel se na jeho vysílání 18. ledna 1972.

Doc. dr. *Vlasta Vlašínová*, CSc., uskutečnila 29. ledna 1972 pro Středisko M. Gorkého v Brně přednášku N. A. Někrasov — občan a básník. Přednáška byla proslovena rusky.

Odb. asistent dr. *Zdeněk Smejkal* uspořádal v rámci sobotních matiné v kině Jalta v měsících lednu až dubnu 1972 osm přednášek v cyklu *Filmy Charlese S. Chaplina* a sedm přednášek v cyklu *Vývoj dokumentárního filmu v meziválečném období*.

Doc. dr. *Milan Kopecký*, CSc., zpracoval pro Československou televizi pořad České cestopisy z doby renesance a České cestopisy z doby pobělohorské a podílel se na jejich vysílání. První pořad byl vysílán 1. února 1972 a opakován 1. prosince 1972, druhý pořad byl vysílán 15. února 1972.

Prof. dr. *Artur Závodský*, DrSc., přednášel 22. února 1972 pro Kulturní středisko S. K. Neumanna v Brně na téma *Drama a divadlo*.

Doc. dr. *František Tenčík*, CSc., referoval 22. února 1972 v obvodní knihovně Brno III pro dospívající mládež o meziválečné literatuře.

Prof. dr. *Artur Závodský*, DrSc., přednášel 22. února 1972 pro Kulturní středisko S. K. Neumanna v Brně na téma *Výstavba dramatu*.

Doc. dr. *Milan Kopecký*, CSc., promluvil 2. března 1972 v Československém rozhlasu o významu díla *Jana Blahoslava*.

Doc. dr. *Milan Kopecký*, CSc., proslovil 9. března 1972 v Muzejním spolku pro uchování bratrských památek a tisků v Kralicích n. Osl. přednášku Dr. *Vlasta Fialová* jako badatelka o starší české literatuře.

Odb. asistent dr. *Zdeněk Smejkal* referoval 9. března 1972 v Krajském kulturním středisku v Brně na téma *Vývojová perspektiva amatérského filmu v Jihomoravském kraji*.

Doc. dr. *Milan Kopecký*, CSc., přednášel 15. března 1972 o počátcích českého písem-